

Haberler > Gündem Haberleri > Tarihçi yazar Erhan Afyoncu: 15 Temmuz'u belki 50 yıl sonra anlayacağız

Giriş Tarihi: 27.11.2019 13:59 Son Güncelleme: 27.11.2019 14:00

Tarihçi yazar Erhan Afyoncu: 15 Temmuz'u belki 50 yıl sonra anlayacağız

Furkan KARA

ABONE OL

Google News

15 Temmuz Müzesi'nde düzenlenen "Hafızanda Ne Var? - Harbi Konuşmalar" programının bu ayki konuğu SABAH Gazetesi yazarı, tarihçi-yazar Prof. Dr. Erhan Afyoncu oldu. Afyoncu, "15 Temmuz'da büyük bir felaketin ucundan dönüldü. Bu sadece silahlı bir kalkışma gibi basit bir şey değildi. Bence Türkiye de o gece ne olduğunu tam olarak anlayamadı. Ama belki 50 sene sonra anlayacak" dedi.

15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminin 3'üncü yıldönümünde kapılarını ziyaretçilere açan ve 15 Temmuz Derneği'nin işletmesini yürüttüğü Hafıza 15 Temmuz Müzesi'nde her ay farklı konuşmacıların yer alacağı "Hafızanda Ne Var? - Harbi Konuşmalar" programının bu ayki konuğu SABAH Gazetesi yazarı tarihçi-yazar Prof. Dr. Erhan Afyoncu oldu. Osmanlı'dan günümüze yaşanan darbelerden ve FETÖ'nün gelişimiyle ilgili bilgi veren Afyoncu şöyle konuştu:

O BİNBAŞI TÜRK TARİHİNİN EN ÖNEMLİ İSİMLERİNDEN

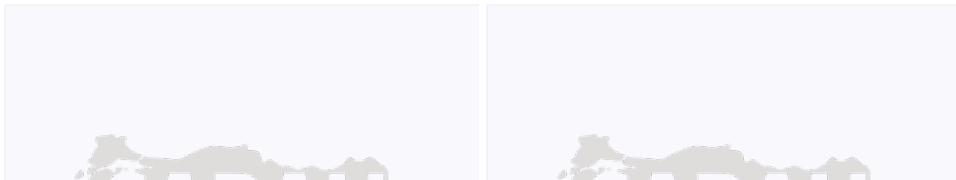
SON DAKİKA

The logo for SABAH, featuring the word "SABAH" in a bold, white, sans-serif font, set against a dark, irregular shape that resembles a map of Turkey.

* En son 15 Temmuz'daki 251 vatandaşımız ve tüm tarih boyunca bu millet için şehit olan herkesi rahmetle anıyorum. Biz başımıza ne geleceğini hala anlamış değiliz. Büyük bir felaketin ucundan döndü Türkiye. Bu sadece silahlı bir kalkışma gibi basit bir şey değildi. Bir örgüt tarafından ele geçiriliyorsunuz. Kontrol noktalarınız ortadan kalkıyor. Bir iç savaşa dönüşebilirdi ve iç savaşın Suriye'de Irak'ta ne

olduğunu görüyoruz. Ülke kontrol edilemez hale geliyor. Yönetim ortadan kalkıyor ve elinde silahı olan diğer gruplara üstünlük sağlamaya çalışıyor.

* Darbenin plan ve programı çok önceden ve teferruatlı yapılmış. Burada ihbarı getiren binbaşığı unutmamak lazım. Bana göre Türk tarihinin en önemli isimlerinden birisidir. Çünkü onun ihbarı darbenin erkene çekilmesine ve milletin direnmesine sebep oldu. O açıdan MİT'e ihbarı getiren binbaşı çok kilit bir rol oynamıştır. 15 Temmuz'un kahramanlarından biri de odur. Yine İl Emniyet Müdürümüz Mustafa Çalışkan çok büyük kahramanlıklar yaptı. İstanbul'da o gün direnişin sembol isimlerinden biriydi. Orada polisin direnmesinde, dik durmasında çok büyük bir rolü var.

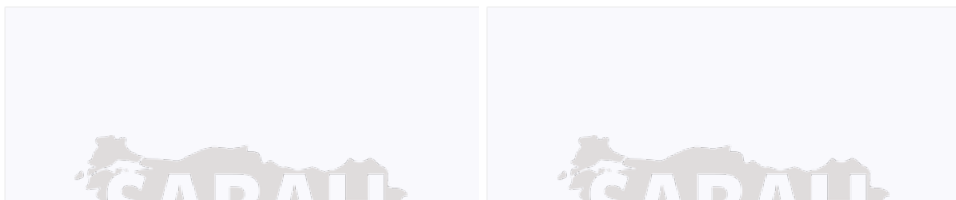
FELAKETİN BOYUTUNU BELKİ DE 50 SENE SONRA ANLAYACAĞIZ

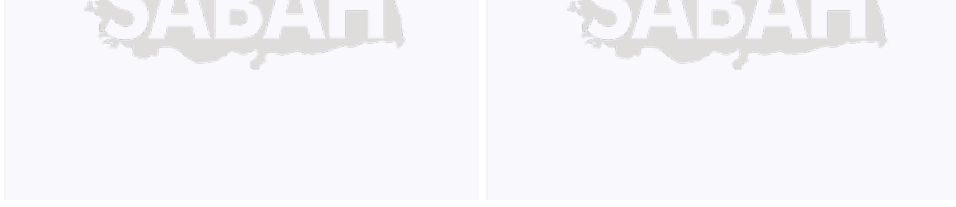
* Bu topraklardan Hititler geçti, Lidyalılar geçti, Romalılar geçti. Bu ve daha bir sürü millet bu topraklarda yok. Millet olarak yok oldular. Biz 3-4 defa bu topraklarda felaketle karşılaştık. Milli mücadele ile Türkiye kendini bugünkü sınırlarına attı. Orada da çok büyük bir felaketten döndük. Şimdi aynı şekilde 15 Temmuz'da da çok büyük bir felaketten dönüldü.

* FETÖ, 70'lerde başlayan bir örgüt. Çok planlı gitmişler. Biz hala başımıza ne geldiğinin farkında değiliz. Ben düşünmeye korkuyorum. Türkiye'de o gece ne olduğunu tam olarak anlayamadı. Ama belki 50 sene sonra anlayacak. Biz daha önce darbe gördük ama 15 Temmuz sıradan bir darbe girişimi değildi. Adım adım devletin kademesine giriliyor. Sadece askeri değil. Fakir çocuklar bulunup eğitiliyor. İnsanlar bunlara güveniyor. Savcı, hakim, İspanyolca öğretmeni, asker yapılıyor. Büyük bir operasyon bu. Rahmetli Yaşar Büyükanıt, Kuleli Askeri komutanıyken bunlar tespit ediliyor. Bir kısmına işlem yapılıyor ama bir kısmına yapılmıyor.

* Türkiye'nin en büyük sorunu maarif. Eğitimi kontrol ederseniz her şeyi kontrol edersiniz. Bunlar da bunu fark etmişler. Eğitimden geçmeyen bir insan yok çünkü. Bu yüzden Türkiye'nin bütün insan sermayesi ellerinden geçti. Devşirip kendi lehlerine kullanacak hale getirdiler. İyi niyetli ailelerin çocukları bunların eliyle bir yerlere yerleştirildi. İstanbul'da 84'te öğrenci olarak geldiğimde kalacak yer yoktu. Şu anda da İstanbul'un en büyük problemi öğrencilerin kalacak yer problemi. Çünkü Kredi Yurtlar'ın şu anda İstanbul'daki kapasitesi 25 bin civarında. Bunun en az 50 bine çıkarılması lazım. İstanbul'a gelecek çocukların devlet yurtlarında kalmasını sağlamamız lazım. Ben şunu çok gördüm. Anadolu'dan gelmiş bir çocuk. Hiçbir siyasi fikirle alakası yok. Aşırı bir örgüte bağlandı gitti. Yani FETÖ'nün de büyümesinin sebeplerinden biri bu. Yurt bulamadı çocuklar. Ne yapacaklar? Bunların evlerine gittiler. Zaman içerisinde bunlar devşirildi, onların militanları oldu. Bunun için İstanbul'da acil en az 25 bin kişinin kalacağı yurt yapılması lazım.

DIYANET'E ÇOK İŞ DÜŞÜYOR

* FETÖ kendilerinden başka hiç kimseye hayat hakkı tanımıyordu. Her yeri kadememe kademe ele geçirmişler. Askeriyeyi de bu şekilde adım adım yerleşmişler. 2012'ye kadar bu şekilde gelmişler. MİT'e operasyon yaptılar. Güç zehirlenmesi yaşadılar büyük ihtimal. Ben her şeyi yapabilirim demeye başladılar. Askeri yapı da 15 Temmuz'da sokağa çıktı. Tarihimizde askere direnme olmamış; yine öyle olur zannediyorlardı ama olmadı.

* 2013'de yapsalardı ne olurdu bilemiyorum ama insanlar artık bunlara uyanmıştı. Rusya'daki komünist darbesinde Rus ordusu kendi halkını görünce geri çekilmişti. Bunlarsa ağır silahlar kullandılar. İnsanların kolları bacakları koptu. Gölbaşı'da polis kardeşlerimiz bombayla şehit edildi. Belli dini kavramları kurdular. Çok küçük yaşlardan itibaren insanların kafasını kodladılar. O gece FETÖ'cüler masum bir sivili öldürdüğüne inanmıyorlardı. Mükafatlandırılacaklarına inandırılmışlar. Burada Diyanet'e çok büyük bir görev düşüyor. Kurumların zamanında tavır koyması lazım. Kur'an'da yazanlara aykırı işler yapılırken Diyanet'in halkı uyarması lazım. Birinin arkasından körlemesine gidilmez. Gidilecekse peygamberimizin arkasında gidin demesi lazım. Tabi bu sadece bugünkü Diyanet'in meselesi değil.

AYNI HATALARI YAPMAMAMIZ GEREKİYOR

* 16 Temmuz akşamı makaleyi yazıp gönderdim gazeteye. Biz çok temiz bir milletiz. Bu 15 Temmuz'da bir kez daha ortaya çıktı. 60 ihtilalini unutmamışızdır. Hatta hala anne babamızı suçlarız. "Niye Menderes'i koruyamadınız?" diye. O gece bu millet vücudunu koydu ortaya. Ancak bizim unutulma meselemiz var. Bu da unutulacak biliyorum. Unutacağımızı düşündüğüm için unutulmaması gerektiğini, anılması gereken bir durum olduğunu düşündüm ve 15 Temmuz Şehitleri Anma Günü olması gerektiğini teklif ettim. Çünkü bunu hatırlamamız lazım. Kıbrıs eski Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, "Biz çocuklarımıza Kıbrıs'ta yaşanan zulümleri anlatamadık ve o acıları unuttuk" diyor. Aynı hataları bizim de yapmamamız ve şehitlerimizi anmamız gerekiyor.

* Şehitler Anıtı, köprünün ayağına yapıldı. Ama bunu sadece İstanbul olarak değil ülkenin her tarafında, milletin ilgisini çekecek yerlere, şehitlerimize layık olacak şekilde, isimlerini yaşatacak anıtların olması lazım. Dediğimiz gibi 15 Temmuz'u Türk milleti dışında bir millet yaşasaydı demokrasi tarihinin altın kitabını yazarlardı. Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde yaşanmış olsaydı bütün demokrasi tarihini yırtıp bu olayı onun yerine koyarlardı. Ancak bu olayda da Avrupa geçmişten gelen kötü bir bakışla baktılar. Çünkü tarih boyunca Avrupa'ya gidip asimile olmayan tek millet Türkler'dir. Türkler'i Avrupa'dan atana kadar 300 yıl çok büyük uğraşlar verdiler.

DARBECİLER SULTAN ABDULAZİZ'İ ÖLDÜRDÜ

* Osmanlı'da ilk modern darbede darbeciler 160 yıl önce idama çarptırıldılar. 2. Mahmud, 1826'da Yeniçeri Ocağı'nı kaldırıyor. Yeni bir ordu kuruyor. [Sultan Abdülmecid](#)'e babasının kurmuş olduğu ordu darbe teşebbüsünde bulunuluyor. Daha sonra Kuleli Kışlası'nda yargılandılar. Bu yüzden Kuleli Vakası denildi. Ancak 50 yıl sonra 1876'da darbeyi gerçekleştirdiler. Abdülaziz tahttan indirdi ve büyük ihtimalle öldürüldü. İki bileğinin aynı anda kesilmesi gibi hadiseler var.

*Ordu tabii ki bizim tarihimizde son derece önemli. Modern ordudan önceye gittiğinizde de kontrol edilmediğinde siyasetin üzerinde bir tahakküm olmuş. Siyasi otoritenin zayıf olduğu dönemlerde, zaafa düşüldüğünde bu durum darbeye bir meşruiyet sebebi oluşturmuş. 15 Temmuz öncesinde de bu durum yaşandı. Bombalar patladı, hendek operasyonları oldu. Allah'tan devlet oralarda başarılı oldu. Ya başarılı olmasaydı... Bunun için siyasi otorite her zaman için kuvvetli olacak. Silahlı gücün siyasi otoriteye bağlılığın da denetlenmesi lazım. Askeriyenin yönlendirilmemesi lazım. Senden benden meselesi değil bu.

